

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1

www.udruzenjepvlps.org

БИЛТЕН

Број 83, новембар 2018. године

ОБЕЛЕЖЕН ДАН 250. рбр за ПВД

Полагање венаца на споменик погинулим припадницима 250. рбр за ПВД на дан прославе Дана јединице

Свечаним стројем и поделом признања обележен је 24. новембар Дан 250. ракетне бригаде за ПВД. Свечаности су присуствовали начелник штаба Команде РВиПВО бригадни генерал Александар Бјелић са сарадницима, представници МО и ГШ Војске Србије, ранији команданти и пензионисани припадници јединице, директори и представници установа с којима бригада сарађује, породице погинулих припадника, представници Српске православне цркве, локалне самоуправе и борачких организација и бројни пријатељи јединице.

Подсећајући на славну прошлост јединице и њен развојни пут од 250. рп ПВО, основаног далеке 1962. године, наоружаног тада најмодернијим системом ДВИНА, командант бригаде Тиосав Јанковић истакао је херојски отпор бригаде НАТО агресији, када је на одбрамбеним положајима, у извршавању задатака одбране Београда и Србије, погинуло 28 припадника јединице, а бригада је одликована Оредном народног хероја.

После доделе награда и признања одржан је свечани дефиле јединице, а затим су на Спомен обележје погинулим припадницима јединице положени венци..

Бригадни генерал Александар Бјелић, начелник штаба Команде РВ и ПВО врши смотру свечаног строја 250. рбр за ПВД.

ОБЕЛЕЖЕН ДАН 98. вбр

Свечана трибина на аеродрому Лађевици, у средини командант РВ и ПВО генерал-мајор Душко Жарковић

На аеродрому „Лађевици” код Краљева свечано је обележен 28. новембар Дан 98. вбр. Присуствовали су командант РВ и ПВО генерал-мајор Душко Жарковић, командант 204. вбр бригадни генерал Жељко Билић, командант Друге бригаде КоВ, командант 250. рбр за ПВД командант 126. бр ВОЈИН, припадници МО и ВС, некадашњи команданти бригаде, представници локалне самоуправе, Српске православне цркве, БИА, Жандармерије и други гости.

Честитајући празник, командант 98. ваздухопловне бригаде пуковник Дејан Васиљевић подсетио је на богато историјско наслеђе, високу стручну оспособљеност, снажан колективни дух и несаломиви борбени морал припадника бригаде и сумирао резултате рада у протеклих годину дана.

Свечаност је употпунио дефиле јединица 98. вбр, а одата је почаст погинулим и преминулим припадницима јединице. Дан 98. вбр обележава се у знак сећања на 28. новембар 1949. године, када је формиран 98. лап, јединица са најдужом традицијом од свих које су ушле у састав данашње бригаде и најстарија формирана јединица у некадашњем РВ и ПВО.

Припадници 98. ваздухопловне бригаде у свечаном дефилеу на свој празник - Дан јединице

ВЕЖБА „ВЕК ПОБЕДНИКА 1918-2018“

Широм Србије 10. новембра 2018. године одржана је здружена тактичка вежба „Век победника“ а у част 100 годишњице од завршетка Великог рата.

У вежби „Век победника 1918-2018“ тактичке радње и борбена дејства извођена су у реалним условима и Војска Србије је током два вежбовна дана, са око 8.000 припадника на више од 600 борбених система и 24 ваздухоплова приказала ниво своје оперативне оспособљености. Током вежбе је, како је планирано, утрошено 123 тоне убојних средстава.

Ангажоване су снаге копнене војске, РВ и ПВО и Речне ратне флотиле.

Реч је о највећој војној вежби у последњих неколико година, коју Војска Србије организовала на 10 локација широм Србије, у славу и част српских јунака који су војевали велике битке и одлучили исход Првог светског рата победоносним походом од Солунског фронта до слободе за целу Србију.

Хеликоптери Ми-17 и „Газела“

Пар ловачких авиона МиГ-29

Хеликоптер „Гама“ у дејству вођеним противтенковским ракетама

ВАЗДУХОПЛОВНА ХРОНОЛОГИЈА

- **2. децембра 1949. године**, формиран је 204. ловачки авијацијски пук, то је данас Дан 204. ваздухопловне бригаде.

- **3. децембра 1916. године**, на аеродрому *Вертекоп* код Солуна, формирано је *Њепорско одељење*, а командир је био капетан *Бранко Вукосављевић*.

- **4. децембра 1944. године**, на аеродрому Нови Сад, формиран је 422 јуришни авијацијски пук.

- **9. децембра 1944. године**, на аеродрому у Руми, формиран је 423 јуришни авијацијски пук.

- **10. децембра 1912. године**, у Скопљу је летео први српски пилот, наредник *Михаило Петровић* на авиону *Дукс Биплан*.

- **10. децембра 1944. године**, почела је преобука пилота за јединице *Групе ваздухопловних дивизија ЈА*. Пилоти-ловци су се обучавали на авионима *Јак*, на аеродрому Рума. Преобука пилота јуришника на *Ил-2* почела је у Земуну.

- **14. децембра 1933. године**, указом Краља Александра Првог Карађорђевића, на аеродрому Земун је основана *Ваздухопловна опитна група* са циљем научно-теоријске подршке развоју ваздухопловне индустрије. Исте године основана је и *Катедра за аеронаутику на Техничком факултету*

- **15. децембра 1944. године**, у Великим Радинцима формиран је 112 ваздухопловни ловачки пук.

- **15. децембра 1944. године**, у Руми је формиран 113 ваздухопловни ловачки пук.

- **20. децембра 1944. године**, на аеродрому у Лаћарку, формиран је 421 јуришни авијацијски пук.

- **22. децембра 1921. године**, министар Војске и Морнарице Краљевине СХС, потписао је Упут о употреби ваздухоплова, први доктринарно-нормативни документ о војном ваздухопловству у Југославији.

- **24. децембра 1912. године**, по одлуци српског војног министарства и ђенералштаба, војвода *Радомир Путник* је донео решење о формирању *Ваздухопловне команде* са седиштем у Нишу. састава: Аеропланско и Балонско одељење, Водничка централа и Голубија пошта. За првог команданта постављен је мајор *Коста Милетић*. Први војни аеродром налазио се у Трупалском пољу. Овај датум се обележава као РВ и ПВО Војске Србије.

- **24. децембра 1915. године**, француска ескадрила је својих преосталих шест исправних авиона предало српској *Аеропланској ескадри*, а 28. децембра је бродом отишла за Француску.

- **25. децембра 1944. године**, на аеродрому у Руми, формиран је 111 ловачки авијацијски пук.

- **27. децембра 1912. године**, на железничку станицу *Медошевац* код Ниша је стигло осам авиона које је Србија купила у француској за новоформирано Аеропланско одељење Ваздухопловне команде.

- **28. децембра 1886. године**, у Београду је рођен *Јован Југовић*, један од првих шест српских пилота.

- **29. децембра 1944. године**, формиран су штабови 42 јуришне ваздухопловне дивизије и 11 ловачке ваздухопловне дивизије.

ВОЈНИ ВЕТЕРАНИ РВ И ПВО предлог за формирање јединствене организације

Уводне напомене

Могућност даљег рада и интегрисања различитих удружења пензионисаних припадника РВ и ПВО и формирања јединствене ветранске организације на нивоу Србије поставља се данас као ургентно питање.

У време када је УПВЛПС настало није било ни једне организације или удружења сличног карактера. Сматрамо да се данас плурализам интереса може остварити и унутар јединствене ваздухопловне асоцијације, коју је могуће створити уколико постоји искрен однос, заинтересованост и консензус око минимума заједничких интереса и циљева.

Још на конференцији УПВЛПС 2015. године иницирано је оснивање *Удружења ветерана РВ и ПВО Србије*, са скраћеним називом „Ветерани РВ и ПВО“, које би окупљало ветеране свих видова, родова, служби, јединица, установа, класа, удружења пензионисаних, ислужених припадника – ветерана РВ и ПВО. Могуће је такву организацију назвати и „Ветерански кор РВ и ПВО“. Та одлука још није реализована јер тражено мишљење и став МО-УТЦСВ, Команде РВ и ПВО и ваздухопловних организација и асоцијација није исказано. Без јасног става и стабилне подршке наведених институција такво удружење не може опстати нити успешно функционисати. Уз Дан ветерана Србије било би време да се приступи формирању ветранске организације

Назив удружења

Пун назив: „УДРУЖЕЊЕ ВОЈНИХ ВЕТЕРАНА РАТНОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА И ПРОТИВВАЗДУХОПЛОВНЕ ОДБРАНЕ СРБИЈЕ“

Скраћени назив: „ВЕТЕРАНИ РВ и ПВО“

Мотив: Досадашња пракса и начин организовања војно-ветранске популације РВ и ПВО, упркос добрим резултатима неких удружења (УПВЛПС, УП М2+, УП „Курјаци са Ушћа“) достигло је зенит те је неопходно установити и у дело провести нови начин организовања и унапредити деловање војних ветерана РВ и ПВО у правцу конституисања војноветранског кора РВ и ПВО.

Континуитет: Негујући националне слободарске традиције, родољубље и патриотизам, част, достојанство и узвишеност војног позива (професије) наставити традиције удружења старих српских и југословенских ратника и бораца, као и српских ваздухопловаца из ослободилачких ратова 1912-1918. који су основали Српски аеро клуб, Удружења резервних авијатичара Краљевине Југославије, авијатичара бораца НОР-а, и традиције УПВЛПС, УП “2+”, УП “Курјаци са ушћа” и других.

Идеја: да се оформи јединствена и свеобухватна организација ваздухопловних ветерана није нова, постоји деценију и више, а била актуелна када су се, а у вези активностима УПВЛПС, поједини припадници других родова РВ и ПВО осећали запостављеним у односу на летачку популацију, тада је било предлога, али није било снаге или воље, да се створи јединствена организација. У УПВЛПС по статуту могу бити уклањени сви припадници РВ и ПВО, па и људи ван вида, чланови породица и др.

УПВЛПС је 2010. иницирало акцију и заказало састанак ради стварања заједничке асоцијације, али одзива није било, ни од стране позваних удружења, нити од војних органа. Прослава 100 година РВ и ПВО је показала недостатак постојања такве организације, јер су се многи бивши припадници РВ и ПВО обраћали УПВЛПС као да је оно репрезент целе популације. Таквих захтева има и данас, УПВЛПС их не може испунити јер нема ресурсе за то. Постоје услови да се идеја реализује и да се сви бивши припадници РВ и ПВО уједине ради неговања традиција вида у целини, као и по другим питањима у вези са професијом ваздухопловних војних стручњака свих профила.

Циљ и карактер удружења

Циљ: Основати јединствено удружење војних ваздухопловних ветерана РВ и ПВО Србије, које ће обухватити ветеране свих родова и служби РВ и ПВО, осмислити програм рада и деловања и обезбедити основне кадровске и материјалне претпоставке.

Карактер удружења: социјално-хуманитарно; војно-ваздухопловно и професионално-струковно; традиционалистичко; нестраначко; патриотско; недобитно; засновано на слободном и добровољном опредељењу, равноправности, другарству, солидарности и међусобном помагању чланства.

Профил чланства:

- пензионисани (ислужени) активни (професионални) припадници команди, јединица и установа РВ и ПВО;
- припадници ратних јединица РВ и ПВО (резервни састав који је учествовао у рату или учествује на вежбама и другим активностима РВ и ПВО);
- цивилна (грађанска) лица запослена (или која су била запослена) у РВ и ПВО са ратним распоредом у јединицама и установама РВ и ПВО;
- чланови породица погинулих и умрлих припадника РВ и ПВО и ваздухопловних војних ветерана (живих и преминулих)

Задаци удружења и садржаји рада

- рад са ислуженим припадницима РВ и ПВО са циљем очувања здравља, менталних и психофизичких способности у постпрофесионалном периоду;
- рад на санирању последица пострауматског стреса (ПТС) насталог услед општих и посебних карактеристика живота популације војних ветерана у професионалном периоду (летење, рад на стајанци, боравак и рад на терену, рад у кабинама радарских и система за ПВД, дежурства, прекоманде, логоровања, борбени и ратни задаци);
- решавање социјално-хуманитарних питања и проблеми војних ветерана и чланова породица, погинулих, мирнодопских и ратних војних ивалида;
- очување и развијање ваздухопловних традиција, подизање друштвеног угледа, брига и активности у вези са статусним питањима ваздухопловаца;
- брига и болесним колегама, помоћ породицама погинулих и умрлих колега;
- подстицање и развој сарадње, заједничких акција и подухвата; међусобно

информисање, координација активности и подршка стваралаштву у разним областима; међусобно дружење, спортско-рекреативне и културно-забавне активности и манифестације;

- међународне активности и сарадња са сродним организацијама у региону и свету.

Организација удружења

Начела (принципи) деловања и организовања:

- заједнички интерес и циљ, јединство у акцијама и деловању;
- самосталност, слобода и доброволност, равноправност чланова;
- другарство, солидарност и помагање, међусобно уважавање, подршка и помоћ, солидарност и информисање;
- самосталност (аутономност) у организационом, нормативно-правном, кадровском и акционом погледу постојећих удружења;
- самостално финансирање и материјално-финансијско пословање
- координација и сарадња са органима Команде и јединица РВ и ПВО и органима Министарства одбране и Војске Србије...

Организовање:

- територијално (по градовима: Београд, Ниш, Краљево, Крпајевац, Нови Сад...); по родовима и службама; по јединицама и установама РВ и ПВО
- ад хок; периодични и акциони трајни: учлањивање (појединачно и колективно), придруживање, фузионисање...

Садржаји и облици деловања и рада:

Садржаји:

- сабор, састанци, смотре, конференције, трибине, предавања, историјски часови,
- комеморације, дани сећања, меморијали, изложбе,
- обележавање дана јединица и установа, годишњица класа,
- посете, излети путовања, спортски сусрети и текмичења,
- културно-забавне активности: приредбе, концерти, изложбе, филмске представе, позоришне представе,
- стваралаштво и хобији: сликарство, литература, макетарски и моделарски клубови, ваздухопловне смотре и изложбе;
- аеро-клубови: моторних летача, једриличара, змајара, парагљадериста, падобранаца, балонера,
- издавачка делатност: књиге, часописи, билтени, брошуре, проспекти, плакати, медијска активност: сајтови, електронска издања билтена, брошура, књига, часописа ...

Облици: комисије; секције; клубови; савети; одбори, радне групе...

Спољна обележја:

- знак (амблем, грб), застава,
- ознака седишта (информативна табла),
- значка, ветранска капа и блуза.

Овај позив је отворен за све добронамерне ваздухопловне ветеране са молбом да се са својим мишљењем, предлозима и сугестијама јаве на емаил адресу аутора.

Златомир Грујић

СЛОВАЧКА НАБАВЉА АМЕРИЧКЕ АВИОНЕ Ф-16

Државни секретар Министарства одбране Словачке Роберт Ондарјчек каже да ће набавити 14 америчких авиона Ф-16 В са циљем да се удаљи од Русије са којом их везује набавка авиона МиГ-29 који су сада у наоружању словачког РВ..

Министар је рекао је и да ће Словачка ускоро добити пет хеликоптера УХ-60М "црни јастреб" као замену за руске хеликоптере Ми-17. По његовим речима куповина америчке војне технике ојачаће словачку геополитичку позицију и страшећу везу. Словачка је чланица НАТО од 2004. године. *Извор: Танјуг, 19. новембар 2018. године.*

САД НАРУЧИЛЕ 225 БОРБЕНИХ АВИОНА

САД су од компаније Lockheed Martin наручиле 225 ловаца Ф-35 по укупној цијени од 22,7 милијарди долара, објавило је америчко министарство одбране, преноси Бета. Од тога, 105 борбених авиона намијењено је америчкој војсци - 64 авиона типа Ф-35А за зракопловне снаге, а 26 авиона типа Ф-35Б и 16 типа Ф-35Ц за морнарицу. Како је у саопштило министарство одбране, 89 преосталих летелица наручено је за независне купце ван надлежности министарства и 60 за стране војске. Авансно ће ова компанија која је велики снабдевач Пентагона, добити шест милијарди долара, а рок за испоруку је март 2023.

Lockheed Martin тренутно развија и производи три нова модела борбених авиона за САД и још 10 држава које су их наручиле, а то су Велика Британија, Аустралија, Италија, Турска, Норвешка, Холандија, Израел, Јапан, Јужна Кореја и Белгија. *Извор: Агенције, 15. новембар 2018. године.*

СРУШИО СЕ АМЕРИЧКИ БОРБЕНИ АВИОН - ПИЛОТИ СПАСЕНИ

Амерички борбени авион Ф/А 18 срушио се у море североисточно од обале Филипина, а оба пилота су спасена, саопштила је морнарица САД. У саопштењу се наводи да се авион, који је био базиран на носачу авиона "Роналд Реган", срушио због механичких проблема током рутинске операције у Филипинском мору. Летелица за спасавање извукла је убрзо после несреће пилоте из воде. Истрагом би требало да се утврди узрок несреће.

Како је јавила телевизија НХК, ловац је пао у море у подручју префектуре Окинава. Агенција АП напомиње да је ово друга несрећа авиона са носача "Роналд Реган" за мање од месец дана.

Средином октобра, хеликоптер МХ-60 "сихок" срушио се непосредно по полетању, а том приликом је 12 морнара лакше повређено. *Извор: Танјуг, 12. новембар 2018. године*

КИНЕСКО ОРУЖЈЕ ЗА ИЗВОЗ

Кина је приказала војну технику намењену извозу, укључујући и нови стелт борбени авион J-20. Изведена демонстрација летачких могућности новог стелт борбеног авиона. Приступовали заинтересирани купци, приказана су теренска возила, дронови и нове антибродске балистичке ракете. "Заиста добијете осећај размера и брзине развоја у последњих 25 година. Прешли су велики пут за кратко време у области одбране и аеронаутике", рекао је сарадник лондонског think-tanka IISS Douglas Barrie. Презентација, која се одржава сваке две године, дешава се усред трговинског рата између САД-а и Кине. *Извор: агенција 9. новембар 2018.*

ХЕЛИКОПТЕРИ

- **Лет хеликоптера и Су-27 изнад Санкт Петербурга какав досад није виђен:** Пилоти ваздухопловног пука Западног војног округа Русије стационирани у Санкт Петербургу спровели су јединствену операцију пребацивања ловца Су-27 на сајлама хеликоптера Ми-26. Са аеродрома „Левашово“ ловац Су-27 тежак 15 тона, који се налазио на аеродрому „Пушкин“, пренет је у Кронштат у војно-историјски парк Западног војног округа по маршрути од око 60 километара. Максимална носивост хеликоптера Ми-26 је 20 тона. Стање терета посада контролише помоћу камера на летелици.

- **Ми-38Т – нови руски ваздушни транспортер:** Нови хеликоптер, наследник славног Ми-8 који се још од 1961. године користи у више од 50 земаља света, између осталог и у Србији, обавио је свој први лет у јавности. Нови вишенаменски хеликоптер се зове Ми-38Т и у свему је бољи од свог претходника. У фабрици у Казању кажу да је већи, покретљивији, знатно бржи, може да понесе више људства и терета. У транспортној варијанти може да понесе до 40 падобранаца под пуном опремом, а може се опремити и као покретна амбуланта. Улазак у службу се очекује следеће године.

- **Несвакидашњи задатак - спасили коње са завезаних пашњака:** Пред ватрогасцима су различити задаци. Гашење ватре није њихов једини посао. Италијанска ватрогасна бригада обавила је један несвакидашњи задатак. Тринаест коња остало је одсечено од света после изненадних снежних падавина. Пашњаци су се за једну ноћ претворили у скијалиште. Једини начин да се до крда дође био је хеликоптерима и то теретним, марке "Драго". Коњи су безбедно евакуисани у долину, истина и уз помоћ приватних превозника. Иначе, "Драго" хеликоптери носе то име у знак сећања на Драгољуба Јовановића, америчког дизајнера летелица, пореклом из Србије. *Извор: Н1 Београд, 16. новембар 2018. године.*

ISSN (Online) 2560-4708

Ваздухопловни билтен излази месечно у електронској форми. Намењен је члановима УПВПС, ваздухопловним ветеранима и љубитељима ваздухопловства. Уређење и припрема: Златомир Грујић и Милан Ракић.
E-pošta: zlgurjic@gmail.com www.udruzenjepvlps.org